

(The Good News Message – Tongan)

Ko e popoaki 'o e ongoongo lelei

'Oku kei mo'ui 'a Sisu. Na'e pekia 'a Sisu pea toe tu'u.¹
'Oku ha'u 'a Sisu 'o foki mai.² Ko e Sisu 'a e hala pe taha ki he langi.³
'Oku fakahaofi 'e Sisu.⁴ 'Oku lava ke fai e me'a kotoa hange ko ia 'oku lau ki
ai 'i he Luke 4 'a Sisu.⁵ Sisu ko e tu'i, pea ne ma'u 'a e pule'anga.⁶
Ko e founga pe ia ki he pule'anga ko 'eni ko e toe fanau'i fo'ou.⁷

Pekia 'i he kolosi 'a Sisu pea 'ave 'a e angahala kotoa
pe hono sino. 'Oku tau mo'ui 'aki hono ngaahi taa.⁸ Na'a
ne faingata'a'ia lahi kiate kitautolu kotoa, kae lava ke tau fakamoleki 'a
e ta'engata mo ia 'o ta'engata.⁹ 'Ofa lahi na'a ne fekau'i
mai hono 'Alo ko Sisu ke mate 'i he feitu'u ke tau ai 'a e mamani 'a
e 'Otua.¹⁰ 'Oku 'afio'i 'e he 'Otua 'oku 'ikai lava
ke tau totongi 'a e mahu'inga. Na'e lahi 'a e totongi, pea 'e lava
ke tau teitei fakataha 'a e ngaahi tu'unga mo'ui 'a e 'Otua.¹¹
Ko e 'uhinga na'e ha'u 'a Sisu.

Ko e Sisu 'a e fo'i lea ko e kakano. Na'e hoko 'a Sisu ko ha tokotaha 'o e
fa'ahinga 'o e tangata.¹² Sisu lue atu 'a e mamani ko 'eni, pea a'usia 'a e
ngaahi foomu kotoa pe 'o e mamahimo e li'ekina kiate ia.¹³
Na'e fakasitu'a'i mo fehi'ane'ekina'i. 'Oku 'ikai ha taha na'e fie
ma'u ke sio pe kiate ia,¹⁴ ka na'a
ne fai ha ngaahi me'a ma'ongo'onga ma'atautolu: na'a
ne Fakalelei 'a kitautolu ki he Tamai. Koe'uhi ko e
me'a na'e fai 'e Sisu, 'ikai ke
toe ma'u ke tau mavahe mei he 'Otua. Na'e pekia 'a Sisu ke tau toe feohi m
o e Tamai.¹⁵ Na'e pekia 'a Sisu koe'uhi ke tau lava 'o ma'u 'a e mo'ui.¹⁶

'Ia Sisu, 'oku tau ma'u ai 'a e mo'ui ta'engata.¹⁷ 'Ia Sisu, 'oku tau ma'u ai 'a e fakamolemole 'o e angahala.¹⁸ Kinautolu 'oku tui kia Sisu Kalaisi 'e 'ikai ke teitei mate, koe'uhi he ko e taha ia 'oku ne foaki 'a e mo'ui 'a Sisu.¹⁹ Na'e foaki 'e Sisu 'a e mo'ui kiate kinautolu kotoa pe 'oku tui kiate ia.²⁰ Pea na'e kamata 'e he mo'ui ta'engata ko e momeniti pe 'oku ke ma'u ai ia ki ho loto.²¹

'Oku 'ikai fie ma'u ke fai 'a e ngaahi ngaue lelei pe e ngaahi ngaue ke a'u ki he langi.²² Ngaahi me'a ke ke fai ko e tui kia Sisu. Ui ki hono huafa. Kole kiate ia ke fakahaofi 'a kimoutolu. Kole kiate ia ke fakahaofi 'a kimoutolu. 'Oku ne 'i heni. 'Oku 'i heni ke tokoni atu 'i hono Laumalie. Ui ki he huafa 'o e 'Eiki. Ui kia Sisu, pea 'e fakamo'ui koe. He kapau te ke vete 'aki ho ngutu ko Sisu ko e 'Eiki mo e tui 'i homou loto 'oku fokotu 'u ia 'e he 'Otua mei he mate, 'e fakamo'ui koe.²³ Te ke ma'u 'a e mo'ui ta'engata. Te ke hoko ko ha fanau 'a e 'Otua, 'a ia ko ha tangata'i fonua 'i he pule'anga 'o e 'Otua.²⁴ 'Oku ta'engata 'a e pule'anga 'o e 'Otua.²⁵ 'Oku 'i heni he taimi ni 'a e pule'anga 'o e 'Otua pea 'oku lava ke ma'u 'e kinautolu kotoa 'oku nau ma'u 'a e Sisu ko e 'Eiki mo e Fakamo'ui. Ko e Sisu 'a e hala pe taha kihe langi. 'Oku 'ikai mo ha toe hingoa kehe 'i he lalo langi 'a ia 'e lava ke fakahaofi kitautolu.²⁶

'I he 'aho 'e taha, 'e foki 'a Sisu. Na'a ne ko e Ha'ele 'Angaua ki mui mai.²⁷ Pea 'i he 'aho 'e taha, te ne pule mo pule mei he mamani ko 'eni.²⁸ He popoaki ko 'eni 'oku 'ikai ke nau ilifia ke, ko e si'i taha. Ko e popoaki ko 'eni ke ke 'ilo 'a e taimi 'oku nounou, pea 'oku vave 'a e foki mai 'a Kalaisi. Sisu Kalaisi 'e toe foki mai.²⁹ 'Oku ou "toe pehe" koe'uhi na'a ne ha'u tu'o taha pe ko ha pepe, ka 'i he taimi ne ha'ele mai ko hono tu'o ua, te ne ha'ele mai ko e ikuna'i 'a e tu'i.³⁰

Ko e taimi 'eni ke ke mateuteu, kaungame'a mamae. Ko e taimi 'eni ke fano ngo. Ko e taimi ko 'eni. 'Oua na'a ke fakafefeka ho loto. 'Oku 'ikai ke angatu'u ki he 'Otua.³¹ Ko e 'aho ni 'a e 'aho 'o e Fakamo'ui.³² To'o ha ki'i taimi he taimi ni pea mo e tukulolo kiate koe ki he 'Eiki. Foaki kiate ia 'a ho'o mo'ui. Tukulolo koe kiate ia. 'Oku ne 'i heni kiate koe he 'aho ni. Tuku ia ke ne fai 'a e ngaue lahi 'o e Fakamo'ui — Fakamo'ui ho loto, pea fakama'a 'a kimoutolu mei he angahala kotoa pe. 'Oku ne lava. 'Oku ne 'i heni. Tau lotu fakataha:

Sisu 'ofeina, 'oku ou kole ke ke fakamolemole'i au 'i he kotoa 'o 'eku ngaahi angahala. 'Oku ou kole atu ke fakahaofi au. Kuo hoko hoku ta'u hoku tu'a kiate koe, ka 'oku ou ha'u kiate koe. Katakai 'o fakama'a au mei he ta'e-ma'oni'oni kotoa pe. Katakai 'o fakamo'ui au. Katakai 'o fakamo'ui au 'i he feitu'u kotoa pe 'o 'eku mo'ui. Ko e mahu'inga taha, katakai 'o ha'u ki he nofo 'i hoku loto. Na'e fie ma'u ke 'ilo'i koe. 'Oku ou fie ma'u ha fetu'utaki mo koe. 'Oku ou 'amoutolu. 'Oku ou 'a'au 'o ta'engata, ko hoku 'Otua, ko hoku tu'i; pea kou fili ke tokoni'i koe 'i he toenga 'o hoku ngaahi 'aho. Fakamalo atu, 'Eiki, ki he mate 'a e kiate au pea mo e Fakamo'ui kiate au. 'Oku ma'u 'a e me'a kotoa pe 'oku ke ma'u kiate au. 'Oku ou hanganaki atu ke feohi mo koe 'o ta'engata. 'Emeni.

Si'i kainga 'ofeina, ko 'eni kuo ke lotua 'a e lotu ko 'eni mo ma'u 'a e Sisu ki ho loto, 'i he tui, 'oku ke he taimi ni ha fakatupu fo'ou 'ia Kalaisi.³³ 'Oku 'ikai ke toe tatau koe. 'Oku 'ikai ha toe ko e tokotaha ko ia ke 'i ai ha ngaahi miniti si'i kuo hili; Ko Sisu 'a he taimi ni 'i ho loto.³⁴ Ko e me'a faka'ofa'ofa 'oku 'oku 'iate koe 'a hono Laumalie. 'Io, ko e Laumalie M a'oni'oni 'oku 'iate koe. Te ne taki koe mo tataki koe, fakahaa'i ho'o fou 'i he 'ene mo'oni 'oku ha'u mei he 'Otua.³⁵

Ko 'eni, 'oku 'i ai ha ngaahi me'a kuo pau ke ke fai: lau ma'u
pe 'a e folofola 'a e 'Otua.³⁶ Ma'u ha Tohi
Tapu, pea 'oku kamata 'i he Tohi 'a Sione. Lau mo ako 'a e folofola 'a e 'Otu
a koe'uhi ko ia te ne liliu ho 'atamai.³⁷ Me'a kehe: tuku ha taimi ke
nau lotu ki he 'Otua he 'aho kotoa pe. Ako ke ke fakafanongo lelei. Ko e ha
'a e fakafeohi. Ko e founga ke ako ai ke fanongo ki hono le'o — 'i hono
fakamoleki ha taimi mo ia.³⁸
'Oku ne finangalo ke lea atu kiate kimoutolu, ko ia kuo pau
ke ke ako ke fakafanongo foki. Fakamama'o mei he ngaahi me'a 'oku 'oku'i
kai ha langilangi Kalaisi. Kole ki he Laumalie Ma'oni'oni ke tokoni'i koe ke
ke kumi ha feitu'u 'e lava ke ke ako lahi ange fekau'aki mo Sisu 'i ai.³⁹
'Oku ou fiefia na'a mau ma'u ki he taimi ko
'eni fakataha. 'Oku ou fiefia ke foaki ho'omo'ui ki he 'Eiki. 'E 'ikai te ke tatau
pe. Tupulaki 'i he 'alo'ofa mo e 'ilo ki hotau 'Eiki mo e Fakamo'ui ko Sisu Kal
aisi.⁴⁰

-
- ¹ Fakaha 1:18
  - ² Sione 14:2, 3
  - ³ Sione 14:6
  - ⁴ Ngaahi ngaue 4:12
  - ⁵ Luke 4:18, 19
  - ⁶ Sione 18:36, 37
  - ⁷ Sione 3:5, 6
  - ⁸ Sione 19:30, 1 Pita 2:24
  - ⁹ 'Isaia 53:3, 4
  - ¹⁰ Sione 3:16, Kaletia 3:13
  - ¹¹ Loma 3:23, 24
  - ¹² Sione 1:14
  - ¹³ Hepelu 4:15
  - ¹⁴ 'Isaia 53:3
  - ¹⁵ Loma 5:10, Kolose 1:19-22
  - ¹⁶ Sione 10:10
  - ¹⁷ Sione 10:27-30
  - ¹⁸ 1 Sione 2:2
  - ¹⁹ Sione 11:25, 26
  - ²⁰ 1 Sione 5:11-12
  - ²¹ Loma 10:9-10
  - ²² 'Efeso 2:8-9
  - ²³ Loma 10:9-10
  - ²⁴ Sione 3:3, Filipai 3:20, 21
  - ²⁵ Taniela 4:3, Luke 1: 32, 33
  - ²⁶ Ngaahi ngaue 4:12
  - ²⁷ Fakaha 1:8
  - ²⁸ Sakalaia 14:4, 9
  - ²⁹ Fakaha 22:12, 13
  - ³⁰ Fakaha 1:5
  - ³¹ Hepelu 3:15
  - ³² 2 Kolinito 6:2
  - ³³ 2 Kolinito 5:17
  - ³⁴ Kaletia 4:6
  - ³⁵ Sione 16:13, 14
  - ³⁶ 2 Timote 2:15
  - ³⁷ Hepelu 4:12
  - ³⁸ Sione 10:27

---

³⁹ Sione 14:15-17, Hepelu 10:25

⁴⁰ 2 Pita 3:18